

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
PIAȚA I. C. BRĂȚIANU 4. — TELEFON 2-52

Nagyképűség lenne

azt állítani, hogy régebben a nők nem szettek volna jól élni, utolsó divat szerint öltözködni és hódolóktól körülvéve szórakozni, — ma úgy mondják, hogy flörtölni. De mindennek ellenére megvolt az a bizonyos határvonal, úgy gondolkozasmódjuk által irányított belső önjükben, mint külső megjelenésükben, ami megkülönböztetővé tette a tisztességes asszonyoknak és lelkiismeretes anyának valókat a nők egy másik fajától, amely mindenkor megtalálható volt az utcasaroktól kezdve a legelőkelőbb szalonokig. Ma ez a határvonal homályba vész, szinte az elmosódásig. Ennek a vonalnak lassu kiradrozása egyike a ma legszomorubb jelenségeinek. Régi tustünk már azon a naiv siránkozásán, hogy a mai nő nem süti le többé szeméit biboros pirulással, hogy egyedül intézi nemcsak a délelőtti bevásárlásait, hanem egész életét. A legkonzervatívabbak is rájöttek már, hogy máshol van a veszedelem fészke. Nehéz lenne elvitatni azt, hogy a háborúelőtti bekétségtelen mentalitás visszahatásaképpen bekövetkezett tulságos nekiszabadulás nem ártott annak a női tábornak, amely valódi — nem kifelé mutatott — énjében ott hordozza azokat a kritériumokat, amelyek nemét méltósággá avatják. Női méltósággá, melynek öntudata a lélek fenségét sugározza ki a nő egész lényére és amelynek vetülete nemcsak hüvelykőrébe vonja a férfiakat, hanem — lelki igényeket is támasztva velük szemben — emelni is képes őket mindenkor. Ennek a nagyobbik női tábornak tehát semmi esetre sem válik előnyére a belső revolúciónak tulzott külsőségeken való kiélése, mert ezzel saját maguk alatt vágják az ágat, amely — mindennapi tapasztalatból tudjuk — már nem egy esetben recsegett, ropogott és leszakadva maga alá temetett tiszta léánylombokat, családi boldogságokat, aszszonyzsvikeket. Hiába tudjuk és hangoztatjuk, a legextrémebb külsőség sem lényeg, vagy legalább is nem a magva a lényegnek, ami mindig a belső tisztaság megőrzésén mulik, mégis tagadhatatlan az, hogy igen sok bajt és veszélyt rejt magában. Nem lehet azt mondani, hogy például a szertelen arcfestés, kokottmásolás, bunda és estélyi ruhákért való kétségbeesett vágyódás valami tisztességtelen dolog lenne. Mindez nem lényeg ugyan, de mégis nagyfokú értékel-forgácsozás, lelki kallódást jelent a nő számára ez a sok kifelé való élés, amely végső fokon legénylakásokkal kacérokodik, férfiakal versenyt iszik. A másik óriási veszély pedig, ami a tulzott szabadosság következménye: a látszat, amely igazán nem mellékes körülmény az életben, bármennyire is ismeretes megbízhatatlan volta. És fő jellemzője az, hogy csaknem mindig a valójában ártatlanok ellen dolgozik. Sohasem járt ugyan csupa angyalruhás nő a világban, de mindig jobban meg volt huzva az a vonal, amely a becsületes nőt elválasztotta a becsületlőtől. Sőt — bármennyire paradoxonként is hangzik — mélyértelmű erkölcsi értéket is rejtett magában az a tény, hogy régebben éppen a tisztességtelen nők maguk huzzák meg ezt az elválasztó vonalat a büntudatból származó alázatos szerénységgel, amely mindig egy kis világos rést, egy lehetőségét jelentett nekik a visszatérés felé. Ne beszéljünk Magdolnákról és a Dosztojevszki Szonjácskáiról, Mélységek és megtisztulás által szédítő magasságokba lendülések mindig lesznek, amíg élet az élet. Ezek soha sem fogják elmosni azt a határvonalat, melynek lassu eltűnése egyik legjellemzőbb sajátsága

A magyar képviselőház elítélte a marseillei galád gyilkosságot és kegyelettel emlékezett meg Sándor királyról

A királygyilkossággal kapcsolatosan a Magyarország elleni uszítás ismét fel-lángolt a sajtóban. A londoni lapok megállapítják, hogy a belgrádi újságok vasárnapi számai a marseillei események elleni gyanúsításokat tartalmazzak. Ismertetnek olyan rég megdőlő kijelentéseket is, amelyek Magyarország ellen különböző politikai perek során hangoztatott vádak tartalmazzak. A svájci lapok óvják az európai közvéleményt,

Tegnap elfogtak egy gyanus fiatalembert

Jelentették, hogy a budapesti jugoszláv követ szóbeli jegyzékkel felkérte a magyar kormányt, hogy a marseillei merénylettel kapcsolatosan nyomoztasson egy fiatalember után, aki alaposan gyanusítható, hogy része volt a merényletben.

A magyar hatóságok széleskörű nyomozást indítottak és ennek meg is volt az eredménye. Tegnap délután elfogtak egy fiatalembert, azonban személyi adatait, elfogatásának körülményeit, valamint azt, hogy milyen kapcsolatban állott a marseillei merénylőkkel, a vizsgálat

hogy a merénylettel kapcsolatosan uszításoknak felüljön. Szerencsének mondják azt, hogy

Benes és Laval között Párisban megállapodás jött létre, hogy a békét minden körülmények között megóvják.

A svájci lapok megjegyzik, hogy az uszító hang igen veszedelmes lehet.

A francia lapok ezzel szemben most már sokkal belátoóbb hangon írnak és ezen a téren az Excelsior vezet.

érdekében nem hozzák nyilvánosságra.

A magyar képviselőház tegnap első ülésén Almásy László elnök fájdalommal megemlékezéssel szolt a marseillei merényletről, amelynek Sándor jugoszláv király és Barthou francia külügyminiszter estek áldozatul.

A képviselőház elnöke hangsúlyozta, hogy a magyar nép lelke mélyéből elítéli a galád merényletet. Javaslatára a Ház egyhangulag kimondotta, hogy ezt az ülés jegyzőkönyvébe is belefoglalja.

Az elnök elparentáló szavait a képviselők állva hallgatták végig.

A horvát foglyokat Jugoszláviának nem adják ki

Szófiai jelentés szerint a bolgár kormány a macedon terroristák hat vezetőjét, köztük Mihailoff Ivánt, törvényen kívülieknek jelentette ki. Ezeket bárki büntetés nélkül lelőheti. Bizonyosra veszik, hogy ezek a marseillei merénylőkkel összeköttetésben állottak.

A belgrádi Politika című lap foglalkozik a Turinban letartóztatott Pavlics és Kvaternig kiadási ügyével. A lap szerint Olaszország és Franciaország között erre vonatkozólag tárgyalások folynak.

Azt már megállapították, hogy a két letartóztatott horvátot nem adják ki Jugoszláviának,

mert Olaszország és Jugoszlávia között jelenleg nincsen kiadási viszonsosság.

A turini ítélőtábla dönt a két letartóztatott sorsa fölött.

Egyes lapok olyan híreket közöltek, hogy a bolgár és a magyar határ közelében a román hatóságok terroristákat fogtak el. Ezzel kapcsolatosan hivatalos helyről közlik, hogy ez nem felel meg a valóságnak. A határ közelében ugyan történt elhat letartóztatás, azonban a letartóztatottak

nem terroristák, hanem csavargók, akik utlevél nélkül lépték át a határt.

A londoni rendőrség tegnap közölte, hogy letartóztatott egy Petrovics Vidor nevű egyént, aki a marseillei merénylőkkel összeköttetésben állott. Budapest meglepetést keltett ez a hír, mert Budapestben jól ismernek egy Petrovics Vidor nevű fiatalembert, aki jelenleg egy magyar utazási iroda londoni fiókjának a vezetője. Azért telefonon felhívták a londoni irodát, hogy információt kérjenek. A telefonál maga Petrovics Vidor jelentkezett, aki kijelentette, hogy nem azonos a letartóztatottal és neve bizonyára tévesen került forgalomba. A londoni rendőrség valóban eszközölt egy letartóztatást, azonban az illetőt másképpen hívják.

A moszkvai Izvestija foglalkozik a marseillei merénylettel és megállapítja, hogy az nem egy, vagy néhány embernek egyéni büncselekménye, hanem egy olyan szervezeté, amely célul tűzte ki, hogy alássa a békét és háborút provokáljon. Világosan látható, hogy Sándor király és Barthou meggyilkolása összefüggésben áll más merényletekkel.

Az összeesküvők ügynökei annak a központnak, amely szellemi szerzője volt Duca és Dollfuss meggyilkolásának is.

Ez a központ összeköttetésben állott Gorgulovval, aki Doumér francia köztársasági elnököt meggyilkolta. Ez a központ ellensége a kisántantnak és a Balkán-bloknak és nemcsak ezek vezetői ellen tör, hanem mindazok ellen, akik ezeknek az államcsoportoknak a barátai.

Zágrábból jelentik, hogy ott mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy a város egyik legszebb terén szobrot állítsanak a meggyilkolt Sándor jugoszláv királynak. Elhatározták azt is, hogy a város egyik nagyobb utcáját Barthou ról nevezik el.

a haldokló félben levő erkölcsi liberáliszmusnak. Nem ezek jelentik a veszélyt, hanem az a női tábor, amely magasan hordott fejfel, ünnepeletve, vezetőszerpeket játsza — még erkölcsi testületekben is, — tiszteletet követelve éli kettős életét, akárcsak a galaci diákleány, aki nappal iskolába járt és imádkozott, este pedig prostitúciót üzött. Ez a női tábor az, amely még mielőtt utolsó rándulva kimulnék, irányítóként akar befolyni

a nagyvilág hagdásának női szolamába. Ezek a nők mossák el mindinkább a határvonalat. Páratlan ügyességükkel, alkalmazkodó képességükkel, disztíngált modorral, kifelé hangoztatott elveikben prudériával, sőt sok esetben üdén kendőzetlen arccal neveségesen falhoz állítják a tisztességes jámborok nagy tömegeit, akik vezetettetni hagyják magukat általuk. Mert nincs idő a gondolkodásra, a megfigyelésre, az értékvá-

logatásban való elmélyülésre és nincs lelki erő — erkölcsi gerinc — az állásfoglalásra. A tisztességes nők igen nagy táborának minden fizikai, idegbeli és lelki erejét igénybe veszi a külsőségben való minél merészebb kiélése, amellyel öntudatlanul bár, de szolgálattelvővé válnak a tisztesség és tisztességtelenség közötti határvonal elmosási munkálatainak és ezzel lassan, de biztosan saját maguk alatt vágják a fát... Gaal Olga

A világháború tragikus hőse áldozata lett a volt német trónörökös hiúságának és kénytelen volt visszavonulni, amikor már ott állott Páris kapui előtt

A marnei csata szerencsétlen hőse volt Kluck tábornok, aki messzi túl a nyolcvan éven, most meghalt. Olyan tragédia volt az övé, amelyet keveset ismer a katonai történelem. Győzelme, kivívott diadala tetőpontján kellett visszavonulnia magasabb parancsra hatalmasan előnyömlő csapataival, amidőn már csak napok vagy talán órák kérdése volt, hogy azok Páris előtt megjelenjenek. A francia hadvezetőség is értelmetlenül állott e tény előtt. Hiszen oly váratlanul érte őket az ellenállhatatlan erejű támadás, hogy már csak a kétségbeesés sugalta módon kísérelték meg az utolsó védekezést.

**Az volt az általános vélemény,
hogy Páris fel kell adni.**

Egyedül Briand, a politikus erősködött, hogy ennek az utolsó percig nem szabad megtörténni. Erre néhány óra leforgása alatt egész Párisban lefoglalták az összes köz- és magánautókat, autóbuzsokat, a legolcsóbb járműveket és telirakták azokat újoncokkal, öreg korosztályokkal, veteránokkal, önként jelentkezőkkel és így robogott a furcsa, de lelkes karaván a veszélyeztetett frontra. Azonban általános csodálkozásra már visszavonulóban voltak az összes német csapatok.

**Olyan féktelen gyorsasággal
folyt ez a visszavonulás, hogy
rengeteg hadianyag mind visszamaradt.**

Volt aztán csodálkozás az izgatott Párisban, amidőn a kétségbeesés tetőpontján egyszerre csak újra megjelentek a visszatérő francia csapatok zsákmányok tömegével, német ágyúkkal, lőszerkocsikkal végigvonulva az utcákon.

Hogy mi történt itt, azt a francia hadvezetőség sem tudta megmagyarázni. Kluck az tudta, de ő mélységesen hallgatott. Pedig ő is megírta könyvét, de ebben a művében nemes méltósággal elhallgatta azokat az igazi belső okokat, amelyek az ép ésszel nem magyarázható visszavonulás messzi eredői voltak. Ma azonban már tudjuk, hogy mik voltak az okai a marnei visszavonulásnak. Moltke és vezérkari ezredese Hentsch.

**Moltke, amidőn a franciák el-
leni hadműveletek vezetésével
megbízta, már nagyon bete-
ges volt és különben is kishitű
pesszimista lélek.**

Csak Vilmos császár ellenmondást nem tűrő parancsára vállalta majdnem sirva a hadműveletek vezetését. A császárnak ugyanis az volt bagonája, hogy ami a nagy Moltkének hetvenben sikerült, az megismétlődik majd ismét, ha megint egy Moltke viszi a fővezénlyést. Moltke tehát ment és miközben Berlin örömmel üszött a sikerek hallatára, amelyek valóban példátlan katonai sikerek voltak.

**Moltke csak kezeit tördelte és
szaporán mondogatta bizalmas
körben, hogy otthon nem is
sejtjük, micsoda debaclé lesz eből.**

A dolgok azonban még így is úgy mentek, mint a karikacsapás.

A hadműveletek ugyanis kötött marsruta mellett folytak a régesrég hallott

Schlieffen tábornok támadási terve szerint, akihez hasonló katonai zsenit, Nagy Frigyes, öreg Moltkét is beleszámítva, nem tud felmutatni a német hadászati történelem. Minden ragyogóan ment, a jobb szárny Kluck vezetésével már ugyszólván célhoz érkezett. És ekkor egy hiúsági kérdésen, minden megbukott. A trónörökös csapatainak defenzívában kellett volna maradni, így irta elő tervében a bal szárny működését a nagy Schlieffen. Azonban

**a trónörököszt bántotta a gon-
dolat, hogy egy egyszerű gene-
rális előretörjön, ő pedig szür-
kén csak védekezzen.**

Minden terv ellenére önhatalmuan offenzíván kezdett, mire bekövetkezett a hatalmas ellentámadás, amely elszakítással fenyegette volna a két katonai erőt. De még így is segíteni lehetett volna a muló bajon, ha Moltke, aki most

már valósággal a rémület martaléka lett, nem küldi el Hentschet korlátlan felhatalmazással Kluckhoz, hogy azonnal szüntesse be az offenzív hadműveleteket és vonuljon vissza.

**Hentsch ezredes éppen olyan
aggodalmaskodó volt, mint
Moltke.**

Ennek köszönhette Moltke bizalmát is a rang is eddig kicsiny hatáskörű katoná, aki most feltétlenül rendelkezhetett az egész jobb szárnyal. És Moltke, a marnei győző, vérszívvel engedelmességet. Az engedelmesség fogalma még csakhamar sujtott langikusabban katonát. De az egész világ népei is közvetve megérezhették ezt a katonai tragikumot, mert ha az offenzíva sikerül és esetleg békétárgyalásokra kerül a sor, megtakaríthattuk volna azt a vért és pusztulást, amelyet a további négy évi szakadatlan háború hozott.

Kilenc kisebbségi vasutast ismét állásvesztésre ítélték, mert az állam nyelvét nem bírják kellő mértékben

Kilenc kisebbségi vasutas került ismét a bánági kerületi vasutigazgatóság fegyelmi bírósága elé. Az ok: nem tudják kellően az államnyelvet. A fegyelmi bíróság előtt a románul hozzájuk intézett kérdésekre románul válaszoltak. Családi körülményeikre vonatkozólag kérdezték ki őket, azután szakmájukba vágó több kérdésre kellett válaszolniok. Rövid tanácskozás után kihirdették az ítéletet és a kilenc kisebbségi vasutast az államnyelv elégtelen mértékben való bírása

miatt állásvesztésre ítélték. Városunkból Baumgartner Gyula, Horváth Imre, Szabó Menyhért és Lauder Károly szívtették el állásukat. Ezenkívül két aradi és három zombolyai vasutast ítélte a fegyelmi bíróság állásvesztésre. Valamennyi elbocsátásra ítélt vasutas családos ember és huszonötnél hosszabb ideje áll a vasut szolgálatában. Az ítélet ellen a vasut másodfoku fegyelmi bíróságához felebbezték.

Északai betörőüldözés közben a gyárvárosi sötét utcában egy rendőrőrmester lábába löttek

Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettes revolverlövésekkel megsebesítette Marcu Achim ötvenegy éves rendőrőrmestert, aki a gyárvárosi Vlad Delamarina (volt Kém) utcában volt ellenőrző köruton. Hajnali három óra volt, amikor a rendőrőrmester körutja során a Vlad Delamarina-utca sarkához ért. Ugyanakkor két gyanús külsejű férfire lett figyelmes, akik az őrmester láttára futásnak eredtek. Marcu Achim erre többször felszólította őket, hogy álljanak meg, mert különben fegyverét használja, de azok tovább szaladtak. A két gyanús alak az egyik szűk utcán keresztül a Bega-part felé igyekezett és miközben az

őrmester ebben az irányban üldözte őket, háta mögött hirtelen két revolverlövés csattant el. Az egyik golyó talált és a rendőrőrmesternek jobb alsó lábába furódott. Marcu Achim erre felhagyott a két férfi üldözésével és támadója ellen fordult, aki a lövések után szintén futni kezdett. Az őrmester többször utána lött, de a támadónak sikerült elmenekülni. Azután a kerületi rendőrségre vászorgott a sebesült rendőrőrmester, akit a mentők kórházba szállították. Megállapították, hogy a golyó egy kis kaliberű revolverből származik és csak könnyebb sebet ütött, mert a csont nem sérült meg.

Felmentette az esküdtbíróóság a vasgárdista vezér meggyilkolásával vádolt rendőrtiszteket

A fővárosi esküdtbíróóság az elmúlt éjszaka befejezte a Ciumetti vasgárdista meggyilkolásával vádolt rendőrtisztek bünyügyének tárgyalását. Számos tanut hallgattak ki, köztük Marinescu ezredest, a fővárosi rendőrprefektusát, Bunescu rendőrfelügyelőt, Stratilescut, az állambiztonsági rendőrség vezérfelügyelőjét és még többeket. A tárgyalás során Micescu Dimitrie ügyvéd, a megölt vasgárdista

öccsének jogi képviselője összeszólalkozott az esküdtbíróóság elnökével. Az incidensből kifolyólag az ügyvéd bejelentette, hogy Ciumetti öccsével együtt elhagyja a tárgyalótermet. Ilyen előzmények után került sor a perbeszédre. Dumitrescu Procopie ügyész a vádlottak megbüntetését kérte, míg a védők a vádlottak felmentése érdekében beszéltek. Reggeli hat órakor a tárgyalási elnök felolvasta az esküdtek döntését,

amely nagy szótöbbséggel nem bűnösnek nyilvánította a vádlottakat. A verdit alapján a bíróság a vádlottakat, Ponova Jont, Mateescu Jont, Negrescu Aurelian rendőrtiszteket, valamint Constantinescu Emilian és Pavel Stefan vádlottakat felmentette a gyilkosság vádjá alól.

A tifusz megbetegedések száma egyre emelkedik

A tifuszos megbetegedések száma minden szigorú intézkedés ellenére is egyre szaporodik. A járványkórházban jelenleg negyvenkét tifuszbetegét ápolnak, akik közül tizenhét városbeli lakos, huszonnégy pedig a környékekből községekből szállítottak be. A városi főorvosi hivatal újabb erélyes rendszabályokat léptetett életbe a tifusz terjedésének megállítására. Az internátusokba és iskolákba szigorú orvosi vizsgálat tartanak. Ezenkívül felszólítják a lakosokat és az orvosokat, hogy minden tifuszos megbetegedést a főorvosi hivatalnak azonnal jelentsenek be. Egy család öt száj, egy orvost pedig ezer leír máris megbüntettek, amiért tifuszos megbetegedést későn jelentettek be.

Solymássy Géza

Szomorú hír érkezett Budapestről: Solymássy Géza a Nemzeti Hitelintézet aligazgatója a magyar fővárosban alig negyven négy éves korában rövid betegeskedés után meghalt. Az elhunyt a Bácsban született itt végezte iskolai tanulmányait is, majd mint egészen fiatal ember a Temesvári Első Takarékpénztár szolgálatába lépett. A világ háborút mint tartalékos tiszt küzdötté végig és hősies magatartásáért számos kitüntetésben részesült. A leszerelés után újra bank tisztviselője lett, majd 1920-ban repatriált és a Nemzeti Hitelintézet kötelékébe lépett, amelynek aligazgatója lett. Anna idején Timisoara (Temesvárott) lelke sportember volt és a TAC futbalcsapatába éveken át játszott. Kiváló evezős is volt, Regatta hajóin nem egy versenyben vett részt és ezt a sportot Magyarországon is üzte. Előzékeny, szíves, kedves, szolgáló kész volt mindenkiel szemben és finom modora miatt általános szeretetnek és becsülésnek örvendett. Váratlan halála mély gyászba borította feleségét, született Ják Bertát, édesapját, Solymássy Adolf, volt timisoarai (temesvári) táblabíró és édesanyját, született Kotányi Irmát, valamint előkelő és kiterjedt rokonságát. Solymássy Géza temetése tegnap délután ment végt Budapesten a kerepesi-uti temetőben.

Az októberi nyugdíjak számfejtését ma kezdik meg

A helybeli pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya ma, szerdán kezdi meg nyugdíjkegyvesekék számfejtését. Ma szerdán az A és G kezdőbetűs nyugdíjosok októberi járandóságait likvidálják Holnap, csütörtökön a B és E kezdőbetűs nyugdíjasok, szombaton október 27-én a C, D és F kezdőbetűsök, hétfőn október 29-én a H, I, J, L betűsök, kedden október 30-án a K betűs, szerdán október 31-én az M, N, O betűs, november elsején a P és R kezdőbetűs, míg november 2-án az S, Sz, T, U, V, W és Z kezdőbetűs nyugdíjasok jelentkezhetnek kegyvesekék számfejtésére. A számfejtés délelőtt nyolc és tíz óra között végzik nyugdíjosztály tisztviselői. A nyugdíjosztály felszólítja a nyugdíjasokat, hogy alkalmazkodjanak a betűrendhez és kezdőbetűjükkel kijelölt napon jelentkezzenek.

A kisántant barátságát kockáztatni Franciaországnak nem szabad az olaszokkal való tárgyalás során

A francia kormánynak a közeli jövőben nehéz napjai lesznek, mert Doumergue miniszterelnök mindenáron meg akarja valósítani az alkotmány reformját. Ennek a politikai pártok részéről heves ellenzéke lesz és nincsen kiírva, hogy az alkotmánymódosítás kezdtől valószínűleg erőltetése esetleg megakadályozhatja a kormány helyzetét. A francia parlament új ülészaka november elején kezdődik.

A takarékosági politika eddigi eredményei után a parlament következő feladata az állami intézmények korszerű átszervezése lesz.

Doumergue miniszterelnök erre vonatkozólag kidolgozta már az alkotmányreform tervezetét, amelyet a képviselőház tárgyalni fog. A reform keretében átszervezik majd a bünyügyi és az igazságszolgáltatási eljárásokat, a gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekképviseleteket, átalakítják az állami igazgatást és ényegesen megreformálják a parlament munkáját, valamint a végrehajtó hatalom kezelését.

Doumergue célja az, hogy a végrehajtó hatalom számára biztosítani lehessen a nagyobb tekintéllyel való kormányzást.

Az alkotmányreform meg akarja állapítani a miniszterelnök szerepét és hatáskörét, amelynek körvonalozása a jelen alkotmányból hiányzik.

Az állami életnek ezt a nagyfontosságú reformját csakis a nemzetgyűlés valósíthatja meg, amely november második felében ül össze és előreláthatóan egy hétig foglalkozik a tervezettel. Doumergue miniszterelnök november 6-án nagy rádióbeszédet tart és ezen alkalommal az alkotmányreform tervezetét ismerteti. Párisi politikai körökben általános a vélemény, hogy a miniszterelnöknek egész tekintélyét latba kell vetni a reform érdekében, mert nehéz lesz a terv nem csekély ellenzékét és elsősorban a radikális pártot leszerelni.

Doumergue miniszterelnök az ujságírók előtt a következő kijelentést tette: — Csak akkor vonulok vissza, ha már mindent megkísérleltem és ha minden ponton vereséget szenvedtem.

A miniszterelnök ezen kijelentéséből látható, hogy minden rendelkezésére álló eszközt a reform érdekében úgy a parlamentben, mint a parlamenten kívül harcra akar vinni. Elmondotta azután, hogy az alkotmány módosítására feltétlenül szükség van és terveitől nem hajlandó tágitani.

Elengedhetetlenül szükség van arra, hogy a miniszterelnöknek joga legyen a parlament feloszlatásához.

Végül kijelentette, hogy szombaton újabb rádióbeszédet mond.

A francia politika előterében ezeken felül az olasz-francia viszony kialakulása áll. A francia külügyminiszter a múlt héten felhatalmazta Chamberun római francia nagykövetet, közölje Mussolinivel, hogy

folytatni kívánja Barthou külpolitikáját.

Chamberun nagykövet most Párisba jött és beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyeket Rómában folytatott. Laval Rómában nemcsak a szűkebb francia-olasz megegyezés létrehozásán kíván közreműködni, hanem széleskörű egyezményt óhajt, amely a nemzetek messzeemenő együttműködését biztosítja. Tegnap a külügyminiszter másfél órában át kihallgatáson fogadta a római francia nagykövetet, aki ismertette azokat a tárgyalásokat, amelyek az utóbbi időben Mussolini és Suvich, valamint ő közte folytak le. Közölte a nagykövet azt is, hogy a Franciaország és Olaszország közötti kapcsolatok az utóbbi időben lényegesen megjavultak.

Laval római útja körülbelül

Diszfelvonulással ért véget az őszi hadgyakorlat és a diszszemlén megjelent Károly király is

Tegnap véget értek az őszi királyi hadgyakorlatok. Befejezőképpen diszfelvonulás volt az Alba-Juliahöz (Gyulafehérvárhoz) közel eső gyakorlóterén. A diszszemlén az összes csapattestek résztvettek és azon Károly király is megjelent. Az uralkodó reggel hét órakor érkezett meg Ilisavici udvari marsall és Bianu, az állambiztonsági rendőség vezérigazgatójának kíséretében. A királyt Tatarescu miniszterelnök és a tábornokok fogadták. A diszfelvonulás alatt a gyakorlóter felett

december közepén lesz aktuális.

Pertinax az Echo de Parisban foglalkozik a francia-olasz-jugoszláv együttműködés kérdésével és megállapítja, hogy Franciaországnak a tárgyalások során nem szabad figyelmen kívül hagyni a kisántanttal való barátságát. Reámutat Pertinax arra, hogy a francia-olasz barátság megerősítését célzó első kísérlet, amelyet Paul Boncour irányított, súlyos károkat okozott a francia-lengyel szövetségnek.

A francia államtanács tegnap délután Lebrun köztársasági elnök elnökletével ülést tartott.

Lebrun elnök aláírta a rendeletet, amely a képviselőházat és a szenátust november tizenegyedikére összehívja.

száz katonai repülőgép keringett. Ugy a csapattestek zászlói, mint a katonák is gyászszalagot viseltek, amellyel Sándor jugoszláv király halála felett érzett gyászunk adtak kifejezést. A király délután egy órakor tért vissza az udvari vonat szalonkocsijába. Délután két órakor elindult az első vonat, amely a kormány tagjait, a tábornokokat és a külföldi államok meghívott katonai attaséit szállította el a hadgyakorlatok színhelyéről. A nagyvezérkar véleménye szerint a diszszemle kitűnően sikerült.

Poincaré politikai végrendelete:

Ha engem a háború alatt meg is ölnék, a küzdelmet folytatni kell a végső győzelemig

A párisi Matin írja, hogy Poincaré még 1914-ben, nyomban a háború kitörése előtt, elkészítette politikai végrendeletét. A végrendelet borítékára ráírta, hogy azt csak halála után szabad felbontani. A lap megírja, hogy a végrendelet már felbontották, azonban még nem közlik a nyilvánossággal. A végrendelet bevezető sorai — a Matin szerint — a következők:

— Ha a háború alatt valamely áruló

golyója, vagy egy német gránát engem megölné, ez a körülmény ne változtasson semmit a dolgok során. Az én életem sem jelent többet, mint bármely francia katonáé, aki a harcban elesik. Ha engem megölnék, azért a háborút folytatni kell a végső győzelemig.

A párisi lap azután megírja, hogy legközelebb teljes egészében leközli Poincaré végrendeletét.

Több liberális miniszter lemondott Jamandi támadó beszédének hatása alatt

Bratianu Dinu, a liberális párt elnöke, aki a múlt héten Dragasani melletti birtokára utazott, a jövő hét elején visszatér a fővárosba. Ugy hiszik, hogy a parlament megnyitásának közeledésére való tekintettel Bratianu összehívja a liberális párt végrehajtó bizottságát. Egyes fővárosi lapok szerint azok a véleményeltérések, amelyek Tatarescu

miniszterelnök és Bratianu Dinu között mutatkoztak, mégis elsimulhatnak majd. A miniszterelnök hír szerint hozzájárul ahhoz, hogy a párton belül egyes intézkedések Bratianu Dinu kívánsága szerint történjenek.

A belpolitikai élet különben még mindig Jamandi belügyi alminiszter Jasiban mondott beszédének hatása alatt áll. A

Cluj (Kolozsvári) Patria című lap szerint az alminiszter, aki Tatarescu személyes híve, feltűnő kijelentéseket tett és éles szavai, valamint a liberális párt elnöke ellen indított támadása élénk felháborodást keltettek a Bratianu-család körében. Azok a miniszterek, akik Bratianu Dinu hívei, a beszéd hatása alatt benyújtották lemondásukat is. A lemondás felett még nem határoztak, azonban politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a kormányválságot Tatarescu csak nagy áldozatok árán háríthatja el. Tatarescu helyzete az utóbbi időben már azért is érezhetően gyengült, mert Bratianu Dinu megegyezése jutott a két liberális párt közeli fűzőjára vonatkozólag Bratianu Gheorghival.

Teljes a barátság Magyarország és Lengyelország között

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök tegnap délből Varsóból visszatért Budapestre. A pályaudvaron a Rómában tartózkodó Kánya Kálmán külügyminiszter kivételével megjelent a kormány valamennyi tagja. Hegyeshalomtól egészen Budapestig az összes állomásokon ünneplésben részesítették Gömböst, aki hazafelé való útjában csak keresztül utazott Bécsen és ott nem szállott ki. Elhatározta, hogy római útja alkalmával elfutott utjába Bécsen és akkor meglátogatja Schuschnigg osztrák kancellárt. Az ujságíróknak, akik eléje utaztak, Gömbös Gyula a vonaton kijelentette, hogy azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket Varsóban folytatott, a legteljesebb mértékben meg van elégedve. Magyarország és Lengyelország között a barátság teljes.

Hadihajón börtönözték be a spanyol lézadás halálra ítélt vezéréit

Madridi jelentés szerint a spanyol kormány elhatározta, hogy a jövő héten részletes jelentést terjeszt a parlament elé a levert forradalomról. A hadügyminiszter, az igazságügyminiszter és a közmunkaügyi miniszter Asturiába, a tengerészeti miniszter pedig Kataloniába utazik, hogy ott a helyszínén vizsgálatot tartson és ennek alapján tegye meg a szükséges intézkedéseket. Az igazságügyminiszter intézkedése alapján a hadbíróóság által halálra ítélték sorsa fölött ennek a vizsgálatnak az eredménye alapján fognak dönteni. Miután az elítéltek elhelyezésére Barcelonában nincsen elég fogház, a kikötőbe egy hadihajót rendeltek ki, amelyen ideiglenes börtönt rendeztek be.

Az új jugoszláv kormány letette az esküt. Belgrádi jelentés szerint Uzonovics miniszterelnök megalakította az új kormányt. A legtöbb volt miniszter a helyén maradt. Marinkovics Volja és Szrzkics, volt miniszterelnökök, mint tárca nélküli miniszterek beléptek az új kormányba. Változás a hadügyi tárca vezetésében történt, amennyiben ezt Milovanovics tábornoktól Zsifkovics Petár tábornok, a jugoszláv hadsereg főparancsnoka vette át. A kormány megalakítása előtt Uzunovics miniszterelnök több ellenzéki politikussal, így Korosec volt miniszterelnökkel, a szlovének vezetőjével is tárgyalt. Az új kormány már letette az esküt.

Vérszegények, beteges, lábadozók, egészségesek és serdülőknek egyaránt

mindennapi itala legyen

a tannindus Ménes-Magyarádi tisztán kezelt, nemes fajbor.

Kizárólagos eladási helyek: „PROMONTORUL” Arad, Hegyaljai szőlőnagybirtokosok szövetkezeti üzletében, főzetlet: L. Bulev. Reg. Maria 3, Viktoria-bank mellett, tiókok: II., Strada Melodia 15 (Pacsirta-u. sarok), IV., Strada Fröbl 47 (Schott-ház).

Hölgyek figyelmébe Értesítem t. vevőimet, hogy őszi bevásárlási utamról a legszebb és legújabb nőikalapmodelleket hoztam

Férfikalapokban is nagy választék **Márton, IV.**, Női- és férfikalapok szakszerű javítása (Österreicher mellett)

HIREK

Előfizetési árak:

Romániában: Havonta 70, negyedévre 200, félre 380, egész évre 750 — lei. Nyugdíjasok havonta 60, negyedévre 160, félre 300, egész évre 600 leit fizetnek.

Magyarországon: Havonta 4, negyedévre 10, félre 20, egész évre 40 pengő. Magyarországi nyugdíjasok havonta 3, negyedévre 8, félre 15, egész évre 30 pengőt fizetnek.

Telefon:

2-52, este 10 óra után 14-69 vagy 2-42

A szerkesztésért és kiadásért a főszerkesztő felel.

A „Temesvári Zeitung” nyomda nyomása.

Kutyanomédia

játszódott le tegnap délután. Olyan csődület volt a széles piactérségen és az uttesten, amilyen csak akkor szokott lenni, ha valami hamisítatlan szenzációja van az utcának. A vörösrácsos kutyapécér-szekeket összekeveredett embergürü vette körül, amelyben megtalálható volt minden koru és rendü-rangu ember. A sinter szekerében azonban távolról sem uralkodott ilyen demokratikus szellem. Ott ugyanis szigorúan elkerített három rekesz van. Három, jól megkülönböztetett kutyakasztr számára. A leghátulsó rekeszbe például a kutya-plebs tagjait szorították be. Holmi sárga-fekete-fehér tarka, lompos kóborkutyát és egynemű elvetemedett házörzöt a külvároshól. A második rekeszből két csinos fehér spitz szimatol ki nedves fekete orrával. A két fehér spitz biztosan a dolgában, hogy az éjszakát már otthon töltik, finom, meleg szőnyegen. Ezeket biztosan kiváltják. A koci lelegején levő rekesz teljesen üres, mint egy elsőosztályú váróterem. Szigorú tisztaság uralkodik benne, várja az előkelő — átmeneti — vendéget: egy karcsutestű orosz agarat, vagy más drága fajkutyát. Ezek azonban hosszú pórázokon kényeskedve haladnak el a sinterlegények mellett, akik fájó szívvel néznek utánuk és elkeseredésükben rávetik magukat vagy hatan egy girhes kis sárga kóbor kutyára, amelyik bámulatos ügyességgel siklik ki a nyakára dobott hurokból és úgy iramodik a hid felé lecsapott füllel, mint egy igazi taptsi. A közönségnek leirhatatlan öröm suhan át arcán a szabadulás láttára. Egy csomó iskolás fiú üdvívalgással kíséri a menekülő sárga kutyát.

— **Károly király köszönete.** Károly király születésnapja alkalmából Kovács István, a helybeli ipari szindikátus elnöke, a két ipari szervezet nevében az uralkodónak hódoló táviratot küldött, amelyben szerencsekívánátát fejezte ki. Most távirat érkezett, amelyben az uralkodó magántitkára utján köszönetét fejezi ki a megnyilvánult hódolatért.

A LEGRAGYÓGÓBB SZÖNÖK BESZÉL vasárnap a Katolikus Népszövetség közgyűlésén a katolikus magyarok hajáról.

— **Előkelő esküvő színhelye** volt tegnap az anyakönyvi hivatal. Wildburg Walter György báró magántisztviselő, néhai Wildburg báró volt utázkapitány és feleségének, született Telbisz Margit, jelenleg Jorgulescuné fia, házasságot kötött Korber Margittal, Korber Nándor sannicolaumarei (nagyszentmiklósi) gyáros lányával. A házasságkötésnél mint tanuk Vidrighin Bucur bankigazgató és Korber Miklós pericmi (perjámosi) kalapgyáros szerepeltek. A fiatal pár számos gratulációban részesült.

— **Villamosvezetéknek ütődött egy repülőgép.** Párisból jelentik, hogy Pau közelében egy katonai repülőgép nekiütődött a magasfeszültségű villamosvezetéknek. A repülőgép felrobant és lezuhant, két pilótája pedig szénáé égett.

A magyar nyilaskeresztesek két vezére közt nincs összhang

A magyar képviselőház tegnap délután ült össze a nyári szünet után. A képviselők nagy számban jelentek meg és eljött az ülésre a kormánnyal együtt Gömbös miniszterelnök is, akit hársány éljenzéssel fogadtak. A mássy László elnöki megnyitójában elparentálta Dolfus osztrák kancellárt és Hindenburg német birodalmi elnököt, majd megemlékezett a marseillei merényletről, amelynek Sándor jugoszláv király és Barthou francia külügyminiszter estek áldozatul.

Almássy elnök azután bejelentette, hogy Grieger Aladár képviselő a beültöltött Magyarországi című lap ügyében kívánt felszólalni, azonban a felszólalásra az engedélyt nem adta meg. Grieger

— **A püspökök Hitler előtt.** Berlinben úgy tudják, hogy Hitler holnap, csütörtökön kihallgatáson fogadja a birodalmi püspököket, valamint a többi protestáns püspököt, akik előtt nagyszabású beszédet mond. Nem tartják lehetetlennek, hogy azok a püspökök, akik eddig vonakodtak letenni a hűségüket, most a birodalmi vezér kezébe kerüljenek majd az esküt.

— **A meghiusult szocialista front.** Varsóban néhány nap előtt tárgyalások indultak meg a szocialisták és kommunisták között közös front megteremtésére. Ezek a tárgyalások azonban nem jártak eredménnyel, mert a szocialista párt olyan határozatot hozott, amelyben a kommunistákat a munkásosztály szétválasztásának bélyegezték.

— **Tűz egy német hajón.** Rio de Janeiro kikötője előtt az egyik német uszályhajón tűz támadt. A hajó fedélzetén pusztító tüzről jelentést tettek a kikötő üzemeltetésének, amely a hajó legénységét megmentette. A tüzoltók közül többen az oltási munkálatok közben füstmérgezést szenvedtek.

— **Meggyilkolt adóbehajtó holtteste** a csatornában. Borzalmas büntényt fedeztek fel a bacau Lete a papírgyár munkásai. A munkások a gyár csatornájába leszállva, javítási munkálatokat végeztek. Munkaközben a csatorna vize egy férfi oszlásnak indult holttestét sodorta feljűk. Jelentést tettek a hatóságoknak, amely megállapította, hogy a meggyilkolt férfi Vatava adóbehajtóval aonos. Az adóbehajtó öt nappal ezelőtt tüntet el és gyilkosságának esett áldozatul. Valószínűnek tartják, hogy a szerencsétlen embert bosszúból ölték meg.

— **A Babes-szobor leleplezése** novemberben lesz. Babes Vichentie szoborleleplezési ünnepségei ismét halasztást szenvedtek. Maniu Gyula ugyanis, aki súlyos betegség után lábadozik, azon kívánságát fejezte ki, hogy személyesen is szeretne résztvenni az ünnepségeken. Egészségi állapota azonban hosszabb pihenőt igényel és ezért a Babes Vichentie szobránál leleplezési ünnepségeit november 21-re halasztották el. Akkor Maniu is a Bánságba jön és városunkban megjelenik az ünnepségen. Ebből az alkalomból Maniu Lipov a is ellátogat, ahol Sever Bocu vendége lesz.

közbeiktaltott, hogy meg fogja találni az alkalmat, hogy ebben a kérdésben felszólaljon. Tiltakozik a képviselőház elnökének eljárása ellen, mert interpellációját idejében jelentette be. Almássy elnök szavazás alá bocsátja, hogy a képviselőház hozzájárul-e ahhoz, hogy Grieger ne mondja el interpellációját. Nagy többséggel jóvá hagyták Almássy intézkedését.

Érdekes, hogy a szavazásnál a nyilaskeresztesek két vezetője közül Meskó Zoltán Almássy intézkedése ellen, Fesztich Sándor gróf pedig mellette szavazott.

A képviselőház azután november 12-re elnapolták:

— **György angol herceg esküvője.** Londonból jelentik, hogy György angol herceg és Marina hercegnő esküvőjére az európai udvarok husz tagja jelenik meg.

— **Összehívták a török nemzetgyűlést.** Ankarából jelentik, hogy a török nemzetgyűlést eredetileg csak október harmincadikára akarták összehívni, azonban az összehívás már mára megtörtént. Ennek oka az, hogy Tervik Rüzsdibey, aki Belgrádban különböző tárgyalásokat folytatott, be akar számolni a külpolitikai eseményekről.

— **Bessarabiába menekült egy veszedelmes terrorista.** A fővárosi állambiztonsági rendőrség olyan híreket kapott, hogy egy veszedelmes horvát terrorista Bessarabiába menekült volna. A terrorista kézrekerítésével két komizárust és egy szakasz detektívét bízta meg, akik Chisinauban kezdték meg a nyomozást és az elmúlt éjszaka számoláskutatást tartottak.

— **Városrendezés az irtalmasrend telkén át.** A város régóta foglalkozik azzal a tervvel, hogy a Piata Libertatiról (volt Jenőherceg-térről) összeköttetést létesít az ujonnan kiépült Páris-utca felé. Ez úgy volna lehetséges, hogy a Dragalina (Deák) utcát az irtalmasrend telkén keresztül meghosszabbítják. A város úgy tervezi, hogy erre a célra az irtalmasrend telkéből harminc méter hosszú és hat méter széles telket kisajátít és csereképpen a rend mostani telke mögött kétszer ekkora területet ad. Ebben az ügyben legközelebb hozzák meg a döntést.

— **Nemzetközi zsebtolvajt fogtak.** A csehszlovákiai hatóságok egy romániai illetőségű zsebmetszőt fogtak el, aki a pozsonyi főpostán Majthény Henrik mérészáros feleségének zsebéből 5670 koronát lopott ki. Az esetről az asszony értesítette az ügyeletes detektívot, aki lezáratta a posta épületét, mindenkit megmotozott, de a tolvajt nem találta meg. A rendőrségen a zsebmetszők albumában az asszony felismerte a zsebmetszőt Jaczkovics Salamon satumarei (szatmári) lakos személyében, akit a közép-európai rendőrség mint veszedelmes zsebtolvajt tartott számon. Rövid nyomozás után elfogták Jaczkovicsot, akitől megmotozásakor 4923 korona készpénzt és Romániába szóló vasuti jegyet találtak. Bekísérték a kassai államügyészségi fogházba.

— **Egyik iskolából nem szabad a másikba átlépni.** A közoktatásügyi miniszterium közli, hogy a tanulóknak egyik iskolából a másikba való átlépését nem engedélyezik és minden erre irányuló kérelem eredménytelen marad.

— **Megalakult a portugál kormány.** Liszaboni jelentés szerint a köztársasági elnök az új portugál kormány megalakításával újból Slazar volt miniszterelnököt bízta meg. Slazar új kormánya már meg is alakult.

— **Fortu tanár bünyüvének tárgyalása.** Tegnap kezdődött a brailai törvényeseken Fortu tanár bünyüvének tárgyalása. Fortu tanár ugyanis az elmúlt év decemberében Brailában részt vett az egyik gyűlésen és revolverével rálőtt egy rendőrtisztre. A bíróság számos tanut hallgatott ki, majd a tárgyalást december 17-re elhalasztotta.

— **Két baleset.** Széles János, hatvanéves napszámos, tegnap délután a Belváros egyik utcáján megbotlott, elesett és jobb lábán törést szenvedett. A mentők szállították a Bagaszatóriumba. — Olariu Ioan harminc éves vasuti fékező tegnap verekedés következtében, fején zuzott sebet szenvedett. A mentők kórházba szállították.

— **Galetta szerepe a bíróság előtt nem sikerült.** Galetta Ferenc, a városunkból való kitünő operettbonyviván, néhány hónap előtt kártérítést pert indított Bus-Fekete László budapesti szinpadri író ellen, mert a Cirkusz csillaga című operett-revüjének tartalmát az ő Livia című régebbi operettjéből vette. A budapesti törvényszék tegnap hirdetett ítéletet a plágiumperben és elutasította Galetta Ferenc igényét. A bíróság megállapította, hogy a Cirkusz csillaga Bus-Fekete László eredeti műve és nem hasonlít a Galetta által írt operetthez.

— **A villamosművek alkalmazottai kulturális egyesületet alapítottak.** A városi villamosvasut alkalmazottai a már régebben létesített zenekar és dalára bevonásával kulturális egyesületet alapítottak. A kulturális egyesület műsoros és ismeretterjesztő előadásokat rendez és pedig nemcsak a városban, hanem a környékbeli községekben is. Ezeket a kulturális előadásokat filmekkel egészítik ki. A kulturális egyesület beszerzett egy filmautót, amelynek szerelése most van folyamatban. Ez a filmautó kisebb szórakoztató és népszerű tudományos filmeket fog bemutatni, ezenkívül a világ minden részéből városok, tájékok, műalkotások, technikai berendezések és híres emberek képeit is vetíti majd.

— **A Magyar Párt országgyűlési tagozata** ma este kilenc órakor a Stöhr-féle vendéglőben választmányi ülést tart. Az ülésen a vezetőség előterjeszti a választmányi őszi kulturális és szociális működésének programját, ezenkívül javaslatot tesz a szegény gyermekek karácsonyi felruházására vonatkozó mozgalom megindítására. Tekintettel arra, hogy a tagozat már régen nem tartott ülést és számos fontos tárgy van, a vezetőség kéri a választmányi tagokat, hogy teljes számban jelenjenek meg.

— **Elloptak egy modern háborús gépet.** Varsóból jelentik, hogy a lengyel kormány nemrég megvásárolta egy gépnek a modeljét, amely gép mérgező gázoktól borított területet fertőtlenítésére szolgál. Nagy feltűnést kelt, hogy ezt a modellt most ismeretlen tettesek ellopták. Az iródban, amelyben a lopás történt, több hasonló szerkezetet modelje is volt, azonban a tolvajok — akik nyilvánvalóan szakértők voltak — éppen a legmodernebbet lopták el. Azt hiszik, hogy a különös lopást valamely külföldi hatalom kémiei követték el.

FIZESSEN ELŐ

A DÉLI HIRLAPRA

Olcsóbb mint bárhol!

Átmeneti kabátok, fiú- és férfi télikabátok, bőrkabátok mindennemű öltönyök

versenyen kívüli kivitelben, minőségben és olcsó árban kizárólag

KINCS ARTUR

ruhatelepén csak Gyárváros, Strada 3 August

Sport

A bírógazolványokra befizetett összegek ügyében a közgyűlés által kinevezett hármás bizottság még nem fejezte be munkáját és szenzációs fordulat várható

OTT LEGYEN VASÁRNAP minden katolikus magyar a Forgács-teremben a Katolikus Népszövetség ünnepi közgyűlésén.

— Megérkezett a hadirokkantak nyugdíjának kiutalása. A helybeli pénzügyigazgatósághoz megérkezett a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik július, augusztus és szeptember hónapokra szóló nyugdíjának a kiutalása. A nyugdíjak kifizetése városunkban ezen a héten megkezdődik a telekbíróóságok útján, míg vidéken a jövő héten kezdik meg a nyugdíjak fizetését.

— Kémkedéssel gyanúsított Berchtoldgróf. Kassán a csendőrség letartóztatta Berchtold gróf nagykászmeri földbirtokost, a volt osztrák-magyar külügyminiszter unokaöccsét, aki a legenyemihályi sportklubnak az elnöke. A sportklub tagjait ugyanis azzal gyanúsítják, hogy kémkedéssel foglalkoztak volna. Berchtold Lászlót és a legenyemihályi futbalcsapat összes játékosait a kassai államügyészség fogházába szállították.

Férfiszövetek

a legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók

Rabong és Schneider

Timisoara (Temesvár) I. Piața Sft. Gheorghe (Szt. György-tér), puspöki-palota

— Díjtalan román, német, francia nyelvtanfolyam nyílik intellektuelek részére november 5-én a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szindikátusának helyiségében. Tanórák hetenként háromszor este fél 8—9-ig. Résztvenni szándékozók felkérnek, hogy előjegyzésük végett jelentkezzenek az esti órákban a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szindikátusának I. Str. Gh. Lazar (volt Szerbutca) 6. számú irodájában.

— A resitai római katolikus ifjúság november 4-én műsoros előadást rendez. Ez alkalommal több egyfelvonásos szindarab is színrekerül.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg husmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz.

— Élni akarunk. Mindennapi életünknek talán nincs feszültebb, izgalmasabb és ünnepélyesebb jelenete, mint egy orvosi látogatás. Valami fojtott, láthatatlan és rettenetes küzdelem kezdődik abban a pillanatban. Halál! — villan meg mindegyik eszméletében. Nem szólnak róla, csak eszükbe jutott. A legizgalmasabb, a legsodálatosabb és leghaszatalanabb küzdelem kezdődik: az ember küzdelme a halállal. Müller Vilmos ennek az örökké dúló harcnak néhány hatalmas és megrázó ütközését gyűjtötte össze könyvében — az ősebertől a világháborúig. Drámai feszültségű párbeszédekben elevenedik meg az olvasó előtt a világtörténelem néhány orvosi bravurja, csodálatos műtétje és életmentő szérumának felfedezése. Müller Vilmos könyve a középiskolai történelemtanítás egyik hibáját teszi jóvá. Emléket állít azoknak, akik a legtöbbet adták az emberiségnek és a legkevesebbet kaptak érte cserébe: az orvosoknak. Erdeme az ilyen könyvnek, hogy a fiatalság lelkébe a diadalmas hadvezérek és rettenthetetlen hősök hosszú sora mellé „szelidebb” bálványokat is emel. Hősöket, akik mindenkiért küzdöttek és a diadalért csak önmagukat áldozták fel.

A timisoarai (temesvári) futballkerület közgyűlésén a bírók szóvá tették, hogy a befizetett összegek ellenében még nem kapták meg a bírógazolványokat. A kiállított igazolványok ott fekszenek ugyan a bucarestii szövetségnél, azonban kéri az érte járó pénzt. A közgyűlésen elhangzott panaszok alapján három tagból álló bizottságot küldöttek ki. A bizottság már megkezdte ebben az ügyben a kihallgatásokat és ezek alap-

ján az ügy érdekes és szenzációs fordulatot vett. Ma, szerda este a szövetség helyiségébe a hármás bizottság beidézte a bírótestület volt titkárait: Antoniac és Stoica bírókat. Remélhetőleg az ügy kivizsgálása mielőbb véget ér, mert a hármás bizottságot azért küldöttek ki, hogy az ügyet soronkívül a leg-sürgősebben, pártatlanul vizsgálja meg és az eredményt úgy a bírókkal, mint a nyilvánossággal is tudassa. Ennek azonban mielőbb meg kell történni.

Az új liga holnap, csütörtökön este tartja meg alakuló ülését, amelyen összeállítják a liga programját

A nyugati futball-liga ülése lezajlott, elnök a régi maradt, míg a tagok között nem látjuk teljesen a régiéket. Olyan sportvezetők maradtak ki a ligából, akiknek pedig ott kellett volna maradniuk, mert a timisoarai (temesvári) futballsportot ezek tették naggyá és így azt lehet mondani, előjogot szereztek arra, hogy a nyugati liga futballsportjában vezető szerephez jussanak. Az egyesületek ugylátszik másképpen óhajtották,

mert az új liga vezetősége nem az, amelyet futballsportunk megkíván. A nyugati liga bizottsága holnap, csütörtökön este tartja meg alakuló ülését és ezen az ülésen körvonalazzák a liga bizottságának működését. Ezzel kapcsolatban felhívjuk az új liga tagjainak figyelmét, hogy a pályák ügye még mindig sokszor előfordulnak és az új liga vezetősége itt-tassa programjába ennek megoldását is.

A tippverseny állása.

A hetedik forduló után Csorba János, Hahner János, Kamócsa Béla, Kogler Mátyás, Kovács Lajos, Major József, Miklosik János, Nagy Pista, Vogl Mátyás tíz ponttal, Brestyán Miklós, Fekete B., Illés János, Major István, Mártonfi I., Mészáros Károly, Szóts Károly, Zsigmond István kilenc ponttal, Biró Mária, Manga Péter, Szakáll I., nyolc ponttal, Halmai Gyula, Iritz Zs., Katzler L., Nagy István, Pásztor János, Rajtuch István, Váci Gy. hét ponttal rendelkezik. Tizenegy ponttal rendelkezik még Tamme Ferenc, tizenhat ponttal Barbosu Géza, tizenhét ponttal Csala I., tizennyolc ponttal Horváth Mária. A hátralévő versenyzők neveit legközelebb közöljük.

SOK MÉRKŐZÉS TAVASZRA MARAD

Sajnos bekövetkezett az, amire a sportvezetők számítottak. A bajnokságok késői kezdése azt jelenti már most, hogy tavaszra sok mérkőzés marad és majd csak akkor tudnak a csapatok tiszta képet alkotni maguknak a bajnokságok állásáról. Más programot tehát a bajnoki mérkőzéseken kívül nem is lehet csinálni, mert minden szabad nap foglalt. A szövetség munkája az egyesületeket kellemetlen helyzetbe hozta, mert az elmaradt mérkőzések anyagi hátrányt jelentenek. Több egyesület azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a szövetség útján módot találjon a kártalanításra. Kevés a remény!

A nemzeti bajnokság állása

A) csoport

Ripensia	6	4	1	1	19:12	9
Crisana	7	4	1	2	18:14	9
Kinizsi	6	4	—	2	21:17	8
Gloria CFR	6	3	1	2	13:13	7
Romania	4	3	—	1	6:3	6
Universitatea	6	3	—	3	9:8	6
CFR	6	3	—	3	13:13	6
NAC	5	2	1	2	7:7	5
Unirea-Tricolor	6	1	2	3	14:15	4
Venus	5	2	—	3	11:13	4
Juventus	5	1	1	3	7:11	3
AMTE	6	—	1	5	6:18	1

B) csoport

Jiul	5	4	1	—	25:8	9
UDR	4	3	—	1	16:6	6
TAC	4	2	1	1	16:8	5
Vulturi	5	2	—	3	4:14	4
TMTE	1	1	—	—	2:0	2
Ilsa	1	—	1	—	3:3	1
Rovine-Grivite	4	—	1	3	5:14	1
AAC	4	—	—	4	3:21	0

8. számú tippszelvény

Déli Hírlap tippversenye

CFR—NAC, győztes: .....

..... (.....)

Unirea Tricolor—Crisana, győztes

..... (.....)

AMTE—Ripensia, győztes: .....

..... (.....)

Glória CFR—Romania, győztes

..... (.....)

Név és pontos cím: .....

.....

Tippverseny díjai:

„Atlantica“ kávékülönleges ségi üzlet, Cetate (Belváros) ¼ kg. kávé, ¼ kg Van Houtekakaó és ¼ kg. Arima-tea

Dénes és Pollák cég: 1 tucet angol Pyramid zsebkendő

Duschnitz r.-t.: 1 drb tiszt selyemnyakkendő és 6 pá finom férfi cerna-zokni

Fenyő papirkereskedés: 1 drb elsőrangú minőség aranytöltőtoll

Kecskeméti Sándor, sportcikk árúháza: 1 drb teniszrakett vagy 1 drb „Zeiss” szemüveg (választás szerint)

Klein bőrdandós, Belváros: 1 drb finom női bőrridköl

Petrolux, Str. I. Vacarescu 31: 1 drb Petrolux főző és 1 üveg Metalfix

„Royal“ Parfumeria, Kecskeméti üzlet mellett: 1 liter legfinomabb kölnivíz

— Bánsági származású kozmetikus öngyilkossága Budapesten. Budapest öngyilkosságot követett el Weisz Klementin harminchárom éves kozmetikusnő. Weisz Klementin a bánsági Csáka (Krassó) megyéből való, ahol szülei lamikor jómódban éltek, de később törementek.

— A tánciskola véres fejezete. Nicolae Constantin és Mihailescu ploestii tálemberek a tánciskolából tértek haza, amikor utközben két fiatalembert, Gogut és Mihail Gheorghe hirtelen megtámas és annyira össze szurkálta őket, hogy miketten életveszélyesen megsebesültek. A szurkálót letartóztatták. Kihallgatásuk ráan elmondották, hogy Nicolaere és Mihailescura féltékenyek voltak, mert ugyanak a leánynak udvaroltak tánc közben, evelők akartak táncolni.

Közel az aradi uthoz 1. kerületben gyárépítéskor alkalmas kb. 120 négyzetméter alapterületű

telek kerestetik csatornázással, víz és Bega-vízvezeték mentén. Cimeket „30x40” jelzőre kérek.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Nelly Róbert, Mihályi Magda, Schwartz Mária, Mangold Antal, Mózes László, Bergmann Zsuzsanna, Wilwerth Frigyes, Halya Tih és Dascal Tiberiu. Meghaltak: Musa Că 63 éves, Horváth György 32 éves, Metz Ottmár 62 éves, Fingerhut Margit 19 és lip Mária 53 éves korában.

— Elitét buzatolvaj. Az elmúlt április havában Varjas községben Wambach János gazda megjelent csendőrségen, ahol feljelentést tett meretlen tettes ellen, aki buzáját lozkodja. A nyomozás során kiderült, hogy a gazda buzájából száználcvan kiló Staniur Jurca szolga lopott el, aki a helybeli törvénytörésért tegnap ezért né hónapi fogházra ítélt.

Mozi

Szerda, október 24.

Apolló-mozi: Öngyásága nem akar gyeket.

Forum-mozi: Krisztina királynő.

November 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, a Magyar Ház nagytermében

Jótekonycélu matiné

rendezi a Magyar Nőegylet LEÁNYTAGOZATA

Apróhirdetések

Alkalmazás

Mindenes ki főzéshez ért, lehetőleg székely leány, november 1-re felvétetik. Cim a kiadóban. (242)

Adás-vétel

Eladó egy ház
vendéglővel, régi italmérsi engedéllyel, járási székhelyen, Bálinton (Bálincon), előrehaladott öregkor miatt, teljes berendezéssel, főúton. Billiárdasztal, táncterem, kuglizó, vendégszobák, álló, sertésöl, stb. A helyiség oly nagy, hogy más üzlet is nyitható. Részletfizetésre is eladó. Cim: Sima Aurel, Bálint (Báline), Jud. Severin. (1747)

Esztergapad
3 m. hosszban és egy furugép megvételre keresztetik. Cimeket adatokkal együtt „Esztergapad” jelígre a kiadóba kéretnek. (1781)

Zongora
rövid, jókarban lévő, megvételre keresek. Cimeket „Zongora” jelígre a kiadóba kérek. (1784)

Biztos befektetés

Gyárvállalat olyan tőkével rendelkező társat keres, aki a kereskedelmi igazgatást vállalja. Tőkével való részesedés azért szükséges, hogy az érdekeltég közvetlen legyen. Ajánlatokat az eddigi működés és a betársulási tőke feltüntetésével „Fő a kereskedelmi szellem” jelíggel a Déli Hírlap kiadóhivatala továbbít.

Elsőrangú cimbalom

és egy 4 lámpás rádió olcsó árért eladó. Cim a kiadóban. (1780)

Eladó

erzsébetvárosi bérház és 2 szomszédos 40 holdas birtok. Szentpály, III., Str. Doja 32. (1787)

Eladom

vagy elcserélném Bessenyei-telep III. utca 33. sz. alatti házat és 300 négyszögöl telkemet, nemes gyümölcsösrel, bármely városrészben lévő lakóházzal. Kocsis Sándor, Bessenyei-telep. Ugyanott seprökötőgépek olcsón eladók.

Női fekete

télikabát kifogástalan állapotban és egy sötétkék kabát olcsón eladó. „Mag” Ronat, Str. Donici 1. (1789)

Lakás

Modern

3 szobás családi ház villanegyedben november 1-re kiadó. Érdeklődni d. e. 10—12 és d. u. 4—6-ig. III., Str. Remus (Bethlen-u.) 11. (1690)

Modern 3 szobás

balkonos, napsugaras utcai lakás, teljesen rendbehozva, villamos megállónál, azonnal kiadó. Közelebbit Splendid-szálloda. (1758)

Modern 3 és 4 szobás

lakás ujonnan kifestve, IV. kerület központjában kerttel, privát házban november 1-re kiadó. Ion Ghica (volt Arany János-u.) 5. (1765)

Kiadó

Erzsébetváros, Str. Cipariu Timoteiu (volt Batthyányi-utca) 8. számú házban, modern 4 szobás lakás november 1-re. Bővebbet Dr. Gyulay ügyvéd irodájában. (1773)

Fordítóirodám

Cetate (Belváros), Piata I. C. Bratianu (Szent György-tér) 2. szám alatt van, ahol, mint eddig is, olcsón vállalom kérvények, kereskedelmi levelek, szerződések, bizonyítványok stb. kifogástalan fordítását, illetve leírását román, magyar, német, francia, angol, olasz, szerb, cseh és orosz nyelven.

N. MAGDU

törvényszéki hites fordító, román gyorsíró, a bukaresti prefektúra és Temesvár városa volt első fordítója.

Kombinézfűzők

Princessfűzők
Orvosiilag rendelt haskötők, alkalmi fűzők, melltartók

„Sanitaria”

Timisoara, Bulevardul Berthelot 21
Telefon 23-95

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliomtejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszer-tárában a „Fekete Sas”-hoz, I., Str. Gheorghe

Rádió

Szerda, október 24. Bucuresti. 12: Gramofon. 13:40: Gramofon. 17: Rádiózenekar. 18:15: Rádiózenekar. 19: Rádiózenekar. 19:20: Gramofon. 20: Elvira Loebe. 20:45: Margarete Metaxa. 21:05: Mandolinzenekar. 20:15: Szólisták zenekar a Gambrinus-étteremből. 21:05: Pest. 7:45: Torna. Utána: Hanglemez. 10:45: Hírek. 11: Felolvasás. 1: Déli hangszó. Időjárásjelentés. 1:05: Kalmár R. Balázs László szalonkivittette. Közben. 1:30: Hírek. 2:20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2:30: Baráth Éva zongorázik, Ruda. 3:40: Hírek, élelmiszerárak, árfolyámhírek. 5: A rádió diákja. 6:50: Olasz nyelvtanítás. 7:20: Hanglemez. Berde Mária előadása. Felolvasás. Lili. 8:25: A m. kir. Operaház előadása ismertetése és közvetítése. Faust. Dal. IV. felvonás után időjárásjelentés. 9: adás után az Eröss-Takács jazz-zene. 12:30: Rigó Jancsi és cigányzenekarának muzsikája.

Csütörtök, október 25. Bucuresti. Gramofon. 13:40: Gramofon. 17: Szólista. 19:35: Tristan és Isolda, Wagner. drámája az állami operából. Budapest. Torna. Utána: Hanglemez. 10:45: Hírek. 11: Felolvasás. 1: Déli hangszó. Időjárásjelentés. 1:05: Mosvay-trió. Közben 1:30: rek. 2:20: Időjelzés, időjárásjelentés. Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekar. 3:40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 5: A háztartásról. Vizvári Mária előadása. 5:45: Időjelzés, időjárásjelentés. 6: A m. kir. földmívelési minisztérium rádióelőadássorozata. 6:35: A M. Cserkészszövetség csapatainak zenei hangversenye. 7:50: Angol nyelvkönyv. 8:20: Szerémi Gusztáv brácsázik, zongoristája Szerémi Magda. 9: Délamerikai gyarjaink nyomában. P. Bangha Béla előadása.

Román királyi

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4½%-os Országfejlesztési Kölcsön Kibocsájtási prospektusa

(Kivonat)

1. Nyilvános aláírás útján Lei 1000.— névértékű kötvények bocsájtának ki kötvényenként 880.— leies árban.

A lejegyzt kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendő ki 1934 november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsájtott régi járadék-papirokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadék-papirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20%-át nem haladhatja meg.

3. Az 1000 leies kötvény évi 4½%-os kamatot hajt, amelynek fele június 1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyszeri sorshuzás útján váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshuzás 1935. évi február 1-én történik.

5. A lejegyzt kölcsöntőke minden teljes egy milliárdjából nagy prémiumokkal visszaváltanak az első évben:

1 kötvényt 3,000.000 leiel, azaz 3,000.000 lei	
2 „ á 1,000.000 „ „ 2,000.000 „	
4 „ á 500.000 „ „ 2,000.000 „	
4 „ á 250.000 „ „ 1,000.000 „	
46 „ á 100.000 „ „ 4,600.000 „	
57 kötvényt összesen	12,600.000 lei

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 leienként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 leies jutalékkal váltják vissza és pedig:

az 1000 leies címleteket	1200 leiert
„ 2000 „ „	2400 „
„ 5000 „ „	6000 „
„ 10.000 „ „	12.000 „
„ 20.000 „ „	24.000 „

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált leiben fizeti ki az állam, a lei 10 miligramm 0.900 finomságu arany értékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket közpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamat összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illeték alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardirozhatók és azokat garanciakul és óvadéku elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi jegyzési helyeken: Nemzeti Bank és az összes fiókjai, Postatakarékpénztár, az összes postahivatalok, valamennyi közpénztár s a megfelelő időben megállapított pénzüintezetek. Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsájtási prospektusban találhatók.